

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 881

din 07 septembrie 2018

Prin nota nr. 1/13531/DAERIP/15294/ST/2018, Direcția afaceri europene, relații internaționale și programe a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii Raportul privind participarea delegației Consiliului Superior al Magistraturii la Adunarea Generală a Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare, desfășurată la Lisabona, în perioada 30 mai 2018 - 01 iunie 2018.

Analizând nota direcției de specialitate și văzând înscrisurile atașate, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

În perioada 30 mai 2018 – 01 iunie 2018, la Lisabona a avut loc Adunarea Generală a Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare (RECJ), din delegația Consiliului Superior al Magistraturii făcând parte doamna judecător Evelina Oprina, doamna judecător Andrea Annamaria Chiș și domnul procuror Nicolae Andrei Solomon, membri ai Consiliului Superior al Magistraturii din România.

Lucrările primei zile a Adunării Generale Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare au vizat alegerea noului președinte și a 4 noi membri în cadrul Comitetului Executiv, precum și analiza și discutarea aspectelor operaționale ale Rețelei.

În urma derulării procedurilor de vot, în funcția de președinte a fost ales domnul Kees Sterk iar în cadrul Comitetului Executiv au fost aleși reprezentanții consiliilor judiciare din Belgia, Italia, Lituania și Spania.

În contextul evoluției înregistrate la nivelul Uniunii Europene, s-au purtat discuții cu privire la analiza consecințelor Brexit-ului în ceea ce privește statutul unor membri ai Rețelei.

Astfel, pentru a menține bune relații cu cele trei consilii judiciare din Marea Britanie, care au contribuit în mare măsură la activitatea Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare și ținând seama de faptul că în viitor va fi acceptată o cooperare judiciară intensă în toate domeniile cu Marea Britanie, s-a concluzionat că va fi necesară o modificare a Statutului Asociației în vederea includerii celor trei consilii judiciare în cadrul Rețelei.

Revizuirea statutului Rețelei în acest fel ar menține toate opțiunile deschise, avantajul constând în faptul că ar exista mai mult timp pentru a analiza ce modificare definitivă a Statutului ar putea fi necesară, având în vedere ceea ce s-a convenit în perioada de tranziție cu privire la cooperarea judiciară. Prin urmare, aceasta este opțiunea recomandată la nivelul Comitetului Executiv al Rețelei.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține că în perioada 2018-2019 la nivelul Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare vor fi implementate următoarele proiecte:

Proiectul nr. 1 - Independența, responsabilitatea și calitatea sistemelor judiciare (*continuare*), prima reuniune urmând a fi organizată în luna septembrie 2018;

Proiectul nr. 2 - Încrederea publică și imaginea justiției (*continuare*), prima reuniune urmând a fi organizată în luna septembrie 2018;

Proiectul nr. 3 - Promovarea justiției digitale (*continuare*), prima reuniune urmând a fi organizată în luna martie 2019;

Proiectul nr. 4 - Promovarea accesului la instanțe echitabile și imparțiale, prima activitate urmând a se desfășura în luna octombrie 2018;

Proiectul nr. 5 - Îmbunătățirea cunoștințelor reciproce și înțelegerea sistemelor judiciare, prima activitate urmând a se desfășura în luna octombrie 2018.

Cea de-a doua zi a Adunării Generale a Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare a inclus sesiuni plenare și grupuri de lucru în cadrul cărora s-a discutat cu privire la crearea schimbării pozitive și planurile naționale de dezvoltare.

Lucrările Adunării Generale au fost deschise cu o sesiune plenară privind statul de drept - echilibrul între realitate și aspirații.

Cea de-a doua sesiune plenară a vizat prezentarea de către reprezentanții consiliilor judiciare coordonatoare a rezultatelor celor 3 proiecte implementate la nivelul Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare în perioada 2017-2018.

Cu privire la **Proiectul 1 - Independența, responsabilitatea și calitatea sistemelor judiciare**, se reține că în cadrul acestuia au fost organizate grupuri de dialog, seminarii, consultarea judecătorilor neprofesioniști (lay judges), s-au purtat dezbateri cu privire la viziunea asupra calității sistemelor judiciare, precum și cu privire la indicatorii de calitate, principalele concluzii ale Raportului proiectului fiind după cum urmează:

1. Rezultatele indicatorilor de independență și responsabilitate aplicați în perioada 2016-2017 au fost discutate în cadrul a cinci reuniuni ale grupului de dialog. În cadrul întâlnirilor au fost dezbătute principalele domenii problematice la nivelul sistemelor judiciare și au fost împărtășite idei privind îmbunătățirea acestora. Luând în considerare discuțiile, membrii participanți și observatorii vor elabora planuri de dezvoltare la nivel național. Planurile de acțiune la nivel național urmează au fost prezentate și dezbătute în cadrul sesiunilor grupurilor de lucru.

2. În considerarea faptului că, după câțiva ani de dezvoltare, indicatorii privind independența au atins un anumit nivel de maturitate era necesară diseminarea rezultatelor în exterior. În acest sens au fost organizate două reuniuni de validare externă, una cu instituțiile europene relevante și una cu comunitatea științifică. Concluziile acestor evenimente au fost în sensul că trebuie evaluată și percepția justițiabililor, verificarea externă a răspunsurilor la chestionare, precum și acordarea unei transparențe sporite punctajelor alocate.

3. Pe lângă sondajul derulat la nivelul judecătorilor profesioniști, în perioada 2017-2018 a avut loc un sondaj la nivelul judecătorii neprofesioniști (lay judges). Acest demers a fost considerat necesar întrucât această categorie de personal judiciar joacă un

rol important în multe dintre sistemele europene de justiție. Au fost chestionate 20.605 de persoane aparținând acestei categorii profesionale la nivelul a 10 sisteme judiciare.

4. A fost elaborat conceptul indicatorilor de calitate, rezultând o viziune asupra calității (*aspectul fundamental*: rolul Consiliilor Judiciare în ceea ce privește calitatea; *problema*: multe Consilii nu au un mandat explicit în acest domeniu dar participă la asigurarea calității în exercitarea atribuțiilor – selecția judecătorilor, asigurarea respectării standardelor etice; *viziunea*: toate Consiliile Judiciare ar trebui să stabilească un cadru pentru asigurarea calității sistemelor judiciare, inclusiv standarde de calitate și mecanisme de evaluare și măsurare a calității) și indicatori îmbunătățiți. A fost realizată măsurarea efectivă a indicatorilor prin intermediul unui chestionar adresat consiliilor judiciare și altor organisme de conducere dar s-a constatat că furnizarea răspunsurilor la întrebările din chestionar s-a realizat cu dificultate, creând incertitudine cu privire la rezultate. Rezultatele ar trebui publicate dar nu la nivel național.

În vederea derulării activității, în perioada 2017-2018, au fost organizate mai multe întâlniri, urmând ca în perioada 2018-2019 activitățile care se vor derula în cadrul proiectului să vizeze următoarele aspecte:

- Independență și responsabilitate, prin:

- Implementarea planurilor naționale de dezvoltare; toate consiliile judiciare ar trebui să adopte un cadru care să definească implicarea lor în garantarea și promovarea calității justiției și să îmbunătățească calitatea justiției prin examinarea profilurilor țărilor lor, luând în considerare recomandările generale;

- repetarea sondajului adresat judecătorilor profesioniști cu îmbunătățirea unor aspecte tehnice;

- revizuirea indicatorilor privind independența și responsabilitatea, pentru a reflecta sugestiile practice rezultate din cadrul seminarelor de validare și elaborare a unui sistem de validare externă pe țară (experți externi pe țară), urmată de implementarea sistemului de indicatori ajustați de toți membrii și observatorii Rețelei, precum și alocarea unor punctaje răspunsurilor;

- validarea externă a răspunsurilor la chestionare;

- **Calitate:** îmbunătățirea indicatorilor privind calitatea sistemelor judiciare printr-o analiză și o reflecție aprofundată asupra rezultatelor până în prezent și a problemelor întâlnite

- **Independență, responsabilitate și calitate:** elaborarea unui format unitar pentru un sondaj la nivelul utilizatorilor instanțelor, care să se concentreze pe experiența părților în cauzele judiciare și o metodologie de efectuare a sondajului: să acopere independența și responsabilitate dar și calitatea. Dezvoltarea unui format privind chestionarea justițiabililor care să fie realizată în 2019-2020.

Contribuția proiectului la dezvoltarea standardelor Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare reprezintă rezultate pe care consiliile judiciare le pot utiliza în vederea schimbării pozitive, fapt care reiese în mod clar și din planurile naționale de dezvoltare deja transmise.

Cu privire la **Proiectul 2 - Încrederea publică și imaginea justiției**, se reține că obiectivul principal al proiectului a constat în identificarea celor mai bune practici în domeniul comunicării în vederea creșterii încrederii și îmbunătății imaginii sistemelor judiciare, inclusiv în relaționarea cu celelalte puteri ale statului.

În acest sens, în cadrul proiectului s-a avut în vedere efectuarea unei analize a diferite aspecte ale încrederii publice și imaginii justiției, inclusiv din perspectiva modalității în care au fost implementate recomandările activităților anterioare ale Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare în acest domeniu, precum și identificarea unor remedii care să poată fi utilizate la nivelul consiliilor judiciare și a altor autorități judiciare în vederea îmbunătățirii încrederii publice și imaginii justiției.

Proiectul nu a vizat stabilirea unor standarde minime sau maxime, prin urmare nu a analizat conformitatea situației existente la nivelul diferitelor sisteme judiciare cu recomandările propuse de echipa de proiect.

Principalele concluzii ale proiectului au fost următoarele:

- încrederea este piatra de temelie a oricărei operațiuni reușite, fie ea privată sau statală. Sistemul judiciar nu este în competiție cu celelalte puteri ale statului, dar este fundamental ca încrederea să fie stabilită și să existe o recunoaștere a independenței sale în modul în care funcționează. Încrederea nu poate fi cerută ci trebuie să fie câștigată

prin modul în care sistemul judiciar funcționează împreună cu ceilalți participanți la proces, inclusiv procurorii și alte categorii din cadrul instanțelor.

- independența obiectivă și subiectivă a sistemului judiciar este strâns legată de încrederea publică, așa cum se poate vedea din rezultatele proiectului Rețelei privind independența, responsabilitatea și calitatea. Este vital să se înțeleagă pe deplin că independența sistemului judiciar nu este un beneficiu al sistemului ci este fundamentală pentru protecția publicului larg. Este o condiție indispensabilă pentru asigurarea accesului la justiție pentru toți așa cum este consacrat în mesajul central al Rețelei.

- este recunoscut faptul că îmbunătățirea încrederii în sistemul judiciar nu este pe deplin posibilă izolat, ci trebuie să fie însoțită de construirea încrederii în instituții în general, aceasta fiind calea recomandată de proiect.

Metodologia utilizată în cadrul proiectului în perioada de 2017-2018 a vizat derularea următoarelor activități:

1. Analiza și rezumarea informațiilor relevante cu privire la demersurile anterioare ale Rețelei în acest domeniu.

2. Colectarea de informații relevante prin intermediul unui chestionar adresat consiliilor judiciare reprezentate în cadrul echipei de proiect, precum și altor membri și observatori ai Rețelei.

3. Discutarea și analizarea informațiilor colectate în cadrul mai multor întâlniri.

4. Pregătirea unui raport privind concluziile comune, cele mai bune practici și posibilele recomandări.

Printre țările care au răspuns la chestionar se află și România.

Rezultatele activității echipei de proiect au constatat în furnizarea unui raport cuprinzând modele de acțiune pe termen scurt, mediu și lung în beneficiul sistemelor judiciare, având următoarea structură:

1. Măsurarea și analizarea încrederii publice

- *sondujele privind încrederea publică*: ar trebui utilizate în cadrul sistemelor judiciare cu statut de membru și observator al Rețelei cel puțin o dată la trei ani, cu identificarea părților interesate relevante (*cel puțin publicul larg, utilizatorii instanțelor, profesioniștii din domeniul juridic, judecătorii și personalul judiciar*).

- *identificarea părților interesate relevante*: Sistemul judiciar din fiecare țară ar trebui să continue cercetările cantitative cu cercetări calitative, de exemplu, prin organizarea de mese rotunde, grupuri de discuții sau consultări formale cu principalele grupuri de părți interesate.

- *rezultatele* acestor sondaje ar trebui să fie utilizate la elaborarea strategiilor de comunicare.

- sistemele judiciare ar trebui să publice rezultatele sondajelor privind încrederea publică.

- sistemele judiciare ar trebui să utilizeze monitorizarea mass-media nu numai pentru a oferi un rezumat al informațiilor relevante legate de sistemul judiciar, ci și pentru a evalua și a identifica tendințele legate de informațiile publicate sau dezbătute în mass-media, pentru a evalua și analiza reflecțiile pozitive și negative ale sistemului judiciar în presă, pentru a aborda problemele recurente.

2. Strategii de comunicare

- sistemul judiciar ar trebui să adopte o strategie globală de comunicare sau să revizuiască și să extindă strategiile de comunicare existente, ca o chestiune prioritară, dezvoltate în jurul unui mesaj de bază (*nu un plan pentru o strategie de comunicare*).

- strategia de comunicare ar trebui să fie una integrată, aplicabilă nu numai membrilor consiliului judiciar, președinților și purtătorilor de cuvânt ai acestora ca reprezentanți oficiali ai sistemului judiciar (*și altor instituții din cadrul sistemului judiciar, acolo unde este cazul*), ci fiecărui judecător și membru al personalului judiciar.

- tipuri: lent, mediu, intensiv de tip push, intensiv de tip pull. Este necesară o strategie mai intensă dacă încrederea publică în sistemul judiciar este sub medie, în scădere sau instabilă. Totuși, în circumstanțele actuale, primele două tipuri sunt inadecvate.

- strategia/conținutul modelului: 1. *Analiza imaginii și comunicarea sistemului judiciar*, 2. *Principiile și obiectivele comunicării*, 3. *Planificarea și resursele comunicării (mesajul cheie, instrumentele, protocoalele, posibilele activități, bugetul)*. 4. *Monitorizarea și evaluarea. (indicatori de performanță)*.

3. Instrumente de comunicare cu mass-media, alte puteri ale statului, alți profesioniști din domeniul juridic (avocați) și cei care sunt considerați cei mai influenți actori în ceea ce privește promovarea încrederii publice și a imaginii justiției

- *situația demersurilor anterioare în domeniu:* 80% din țările care au răspuns la chestionarul utilizat în cadrul proiectului au menționat că au elaborat linii directoare/forme de colaborare/alte instrumente de comunicare cu mass-media, în redactarea acestora media fiind consultată.

- *consolidarea încrederii în instituții în general, instrumente de comunicare cu celelalte puteri:* echipa de proiect a recomandat introducerea unui set de linii directoare.

- *ghiduri de bune practici cu alți profesioniști din domeniul juridic.* Având în vedere importanța comunicării cu alți profesioniști din domeniul juridic, în special cu avocați și influența pe care o pot exercita asupra încrederii publice și a imaginii justiției, echipa de proiect a recomandat elaborarea unor astfel de orientări.

- *forme de colaborare cu cei care sunt considerați cei mai influenți actori în ceea ce privește promovarea încrederii publice și a imaginii justiției.* Cei mai influenți actori sunt cei care sunt dispuși să răspundă chiar și în situații foarte dure sau sensibile. Aceștia ar putea fi, cu titlu de exemplu, politicieni, reporteri, judecători/procurori bine cunoscuți în social-media, profesori de drept etc. Justiția ar trebui să identifice acele personalități care, ele însele, ar putea influența publicul larg.

4. Instituția purtătorului de cuvânt/a purtătorului de cuvânt în numele sistemului judiciar

- *situația demersurilor anterioare în domeniu:* sistemele judiciare respondente au menționat că au purtători de cuvânt la nivelul consiliului, instanțelor, parchetelor, instituțiilor privind instruirea judecătorilor, procurorilor și grefierilor și la nivelul Inspecției Judiciare. Există țări în care purtătorul de cuvânt poate fi președintele sau procurorul șef sau judecător de presă anume desemnat de acești lideri. Purtătorul de cuvânt este un profesionist în comunicare sau un judecător/procuror specializat în comunicare. În multe țări respondente există departamente de comunicare specializate.

- *cine ar trebui să fie un purtător de cuvânt.* Echipa de proiect a recomandat membrilor și observatorilor Rețelei să numească judecători sau procurori specializați în privința abilităților de comunicare pentru astfel de posturi, deoarece, chiar dacă pentru aspecte simple care ar trebui să fie comunicate publicului larg, cum ar fi statisticile, este suficientă comunicarea printr-un profesionist de comunicare, când purtătorul de cuvânt este un magistrat așteptările publicului sunt mai bine satisfăcute. În plus, echipa de proiect a recomandat crearea unui departament specializat care să implice profesioniști în comunicare, sub conducerea judecătorului/procurorului de presă.

- *profilul judecătorului/procurorului de presă.* Cele mai bune practici - Olanda

- *independența judecătorului/procurorului de presă:* acesta trebuie să fie independent, deoarece el sau ea este cel instruit în probleme de comunicare, dar echipa de proiect nu a recomandat acest lucru în considerarea tensiunilor care ar putea să apară, fiind de preferat să existe mecanisme decizionale clare pentru astfel de situații.

5. Instruirea abilităților de comunicare pentru toți cei care au legătura cu publicul în cadrul sistemului judiciar

- *situația demersurilor anterioare în domeniu:* cine este instruit (purtători de cuvânt, judecători, procurori, membri ai consiliilor judiciare) și cine oferă formarea (instituții de formare a magistraților, consiliile judiciare, ministerele justiției, experți externi, departamentele de comunicare ale instanțelor și parchetelor, asociațiile judecătorilor sau a agențiilor naționale de resurse umane).

- *recomandări:* echipa de proiect recomandă instruirea în probleme de comunicare pentru toți judecătorii și procurorii (este necesară comunicarea în instanță, în cadrul unui grup, etc.), inclusiv președinții instanțelor și procurorii șefi, precum și membrii și personalul consiliilor. Grefierii trebuie, de asemenea, instruiți în comunicare. Instituțiile cu atribuții în formarea judecătorilor și procurorilor și școlile pentru grefieri trebuie să aibă cursuri de instruire în materie de comunicare

6. Social-media, bloguri, vlog-uri, site-uri

- *situația demersurilor anterioare în domeniu:* în prezent, mijloacele de comunicare social-media sunt utilizate de consilii, instanțe, parchete, școlile pentru instruirea

judecătorilor, procurorilor și grefierilor, de către inspecțiile judiciare, judecători și procurori la nivel individual.

- *cele mai utilizate instrumente social-media:* bloguri, vloguri la nivelul sistemului judiciar - Facebook, Twitter și LinkedIn.

- scopul utilizării social-media, blogurilor, vlogurilor: distincție între instituții și judecători/procurori la nivel individual:

- *Instituții* - monitorizarea avizelor și obținerea de feedback de la părțile interesate, utilizare feedback pentru îmbunătățirea comunicării și politicii, oferirea unei comunicări rapide și extrem de eficientă pentru a furniza informații juridice cu privire la structura, funcțiile și activitățile Consiliului și ale autorităților judiciare, despre instanțe, furnizarea de informații generale, furnizarea de informații specifice privind cauzele, hotărârile și rezumatele hotărârilor, în paralel cu orice comunicate de presă, pentru a promova transparența și responsabilitatea în cadrul sistemul judiciar, etc.

- judecătorii/procurorii la nivel individual - în diverse scopuri personale și profesionale, inclusiv campanii pentru a fi aleși în Consiliu, pentru a se prezenta, pe baza voinței lor și pentru a-și prezenta opiniile, să prezinte articole de presă referitoare la sistemul judiciar sau să furnizeze observații cu privire la ceea ce se întâmplă în sistemul judiciar, cu abținere de la intervenția în discuțiile politice.

- utilizarea vlog-urilor este de preferat nu numai din motive de celeritate, ci și pentru faptul că se adresează celor care ar putea fi greu să acceseze sau să înțeleagă textul scris.

- *recomandări pentru utilizarea rețelelor sociale:* Sistemul judiciar ar trebui să fie proactiv și pregătit pentru o astfel de comunicare directă și dinamică la nivel instituțional, fiind recomandabil să existe echipe de comunicare, săli de știri sau un mediu de lucru adecvat, dar și sisteme de comunicare. etc. Este recomandabil furnizarea unor linii directoare privind utilizarea mijloacele de comunicare social media nu în sensul de a limita utilizarea acestora și, prin urmare, să afecteze libertatea de exprimare, ci în sensul de a crește previzibilitatea, atitudinii preventive față de mass-media, respectând riscurile care pot conduce până la răspunderea disciplinară a magistraților. Pentru moment, grupul de lucru recomandă ca informațiile să fie împărtășite și utilizate în mod înțelept.

- *traduceri ale site-urilor oficiale* - fiecare Consiliu ar trebui să-și stabilească propriile criterii pentru a identifica cele mai semnificative informații care trebuie traduse în limba engleză/alte limbi. Observații: necesitatea de a traduce în întregime informațiile de pe site-urile consiliilor în limbile minorităților.

7. Valoarea și designul mărcii

- *conceptul de "branding pentru justiție"*: Activele mărcii (valori, mesaje de bază, design) ar trebui văzute ca simboluri ale independenței instituțiilor în sistemul judiciar. Conceptul de "branding pentru justiție" ar trebui luat în considerare întrucât poate transmite publicului, în maniera corectă, mesajul potrivit iar sublinierea valorilor corecte este o modalitate de a câștiga încrederea. Prin urmare, importanța unei identități corporative (logo, culori, fonturi etc.) constă în faptul că permite instituției să fie identificată cu ușurință, inclusiv din perspectiva mesajului pe care dorește să îl transmită.

- *cele mai bune practici*. Fiecare instituție din cadrul sistemului judiciar are propriul său logo, care îi conferă identitate și îl face recunoscut.

- *recomandări*. Sistemul judiciar ar trebui să aibă o abordare unitară a branding-ului corporativ. Este recomandabil ca instituțiile să-și dezvolte propria valoare de brand, nu numai în ceea ce privește mesajul, ci și în ceea ce privește designul, culoarea etc. pentru o identificare ușoară. Logourile, elementele de marcă ar trebui să fie prezentate nu numai pe documente, ci și pe alte obiecte, chiar și pe autovehiculele care reprezintă instituția, etc. Reflectând specificul instituțiilor, logo-urile sunt într-o evoluție continuă și ar trebui adaptate în mod corespunzător fiind alocat un buget adecvat pentru această activitate.

8. Mecanisme de comunicare în situații de criză

Astfel de proceduri/mecanisme/orientări privind gestionarea situațiilor de criză sunt reglementate în 13 state care au răspuns chestionarului, iar în majoritatea cazurilor aceste manuale de criză/mecanisme de reacție în situații de criză sunt puse la dispoziția instanțelor și consiliilor și mai puțin la nivelul parchetelor.

- *recomandări*: mecanismele/procedura de reacție în situații de criză ar trebui să implice atât strategia de comunicare internă, cât și cea externă și anume una în cadrul sistemului - un protocol de comunicare în domeniul securității interne și unul cu publicul larg.

9. Înregistrarea audio-vizuală în ședințele de judecată și la consiliile judiciare

- *înregistrări audio la nivelul instanțelor*: în majoritatea statelor, audierile în fața instanței sunt înregistrate. Difuzarea este o problemă diferită și apare foarte rar.

- *transmiterea video a reuniunea consiliilor*: în câteva țări, precum Bulgaria, Italia, Letonia, Slovacia, România, sesiunile Consiliului sunt difuzate în direct, deși deciziile consiliilor judiciare sunt disponibile pe site-urile oficiale.

- *rezultatele pozitive și posibilele dezavantaje*: Poate reprezenta o garanție a transparenței și a independenței. Publicul va avea ocazia de a observa și înțelege dincolo de proceduri, în special în chestiuni legate de probleme/cazuri sensibile. Atunci când participă la o sesiune difuzată online, participanții tind să fie mai vocali și mai activi, aspecte care nu pot fi foarte productive tot timpul.

- *cele mai bune practici* (Bulgaria, Italia, Letonia, România)

- *recomandări*. În ceea ce privește transmiterea online a ședințelor consiliilor, există atât argumente pozitive, cât și negative, beneficii și dezavantaje și, prin urmare, publicitatea și posibilitatea transmiterii online a sesiunilor ar trebui să fie întotdeauna în conformitate cu particularitățile sistemului judiciar.

10. Proceduri de apărare a independenței sistemului judiciar

- *proceduri în vigoare*: ca o concluzie generală a analizei, în fiecare sistem judiciar chestionat există instrumente de apărare a independenței, chiar dacă acestea nu sunt incluse într-un act procedural formal.

- *informarea publicului cu privire la apărarea independenței*: o distincție importantă ar trebui făcută între două concepte sensibile: integritatea și independența. Problemele legate de integritate ar trebui investigate anterior și, prin urmare, independența/integritatea/reputația nu trebuie să fie apărare decât ulterior. Independența ar trebui pusă în relație cu publicul larg și nu cu sistemul judiciar.

- *recomandări*: diferențele dintre sistemele judiciare/democrații pot genera abordări diferite în ceea ce privește modul în care reacția la atacuri poate fi emisă și desfășurată într-o manieră non-argumentativă sau într-un mod mai proactiv (investigând problemele de integritate). Un astfel de argument non-argumentativ poate caracteriza

situația în care comunicatele de presă sunt emise pentru comunicarea faptelor cu privire la deciziile instanțelor, în timp ce răspunsul/informațiile privind un atac sistemic necesită intrarea în dezbateri și o reacție mai proactivă.

11. Transmiterea mesajului către publicul larg - exemple de bune practici

- broșuri informative pe diverse teme și fișe informative pentru utilizatorii instanțelor, prin prezentarea informațiilor relevante prin infograme și date statistice (Austria, Ungaria, România)
- vizitele studenților/elevilor în instanțele de judecată pentru a participa la procedurile judiciare cu discuții ulterioare cu judecătorul sau procurorul, susținerea unor cursuri în școli de către judecători sau procurori, organizarea unor tururi ghidate la tribunale și a proceselor simulate; utilizarea de către instanțe a unui set de instrumente de informare la dispoziția lor pentru diverse formate de divertisment cu scopul de a preda valorile de bază ale sistemului judiciar, organizarea unei "săptămâni judiciare" adresată tinerilor, judecătorii vizitează în mod activ școlile, răspund live pe Facebook la întrebări, instanțele sunt încurajate să organizeze „o zi a ușilor deschise” sau să organizeze alte activități de informare (Olanda).
- manualul privind educația juridică, scris de judecători (România)
- organizarea "zilei ușilor deschise" pentru public; participarea sistemului judiciar reprezentat în mod regulat la diferite târguri de locuri de muncă (Austria, Finlanda, Ungaria, Olanda, România, Spania)
- promovarea documentarelor privind sistemul judiciar (Belgia)
- promovarea unui portal e-justiție aflat pe site-ul web al Consiliului (*inclusiv pentru anchetatori și vot electronic la distanță, magistrații pot împărtăși comentarii și opinii pe teme publicate, etc.*) (Bulgaria)

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține că în perioada 2017-2018 au avut loc mai multe întâlniri în cadrul Proiectului nr. 2, echipa de proiect propunând continuarea activității sale în perioada 2018-2019, principalele activități pentru perioada 2018-2019 vizând:

- consolidarea încrederii în instituții în general pentru a asigura încrederea în sistemul judiciar, inclusiv prin dezvoltarea unor instrumente de comunicare între sistemul judiciar celelalte puteri ale statului;

- dezvoltarea unor Ghiduri de bune practici privind relaționarea sistemului judiciar cu alți profesioniști din domeniul juridic, luând în considerare importanța comunicării cu aceștia, în special cu avocații, precum și influența pe care o pot exercita asupra încrederii publice și a imaginii justiției;

- colaborarea sistemului judiciar cu cei mai influenți actori în ceea ce privește promovarea încrederii publice și a imaginii justiției, dispuși să răspundă chiar și în situații foarte dure sau sensibile.

- elaborarea unor linii directoare privind utilizarea social-media la nivelul instituțiilor din cadrul sistemului judiciar, pentru a spori încrederea publicului și pentru a îmbunătăți imaginea justiției;

- dezvoltarea unor îndrumare/ghiduri privind utilizarea social-media, la nivel individual, de către judecători/procurori/grefieri sau înființarea instituției consilierului media, neputând fi ignorată amploarea utilizării pe scară largă a mijloacelor social-media și urmărindu-se creșterea consistenței, coerența și abordarea prudentă a modului în care este utilizată, inclusiv identificarea și evidențierea riscurilor care ar putea duce chiar la acțiuni disciplinate. Acest lucru este valabil și pentru grefieri. Instituția consilierului media este o altă alternativă posibilă.

Cu privire la **Proiectul nr. 3 – Promovarea justiției digitale**, se reține că Rețeaua Europeană a Consiliilor Judiciare a participat la grupul de lucru e-law și e-justice la nivelul Consiliului Uniunii Europene, iar Comitetul său Executiv a asigurat, de asemenea, o reprezentare la conferințele de e-justice organizate de președinția estonă a Consiliului Uniunii Europene în luna octombrie 2017, precum și de președinția bulgară a Consiliului Uniunii Europene, în luna mai 2018.

În data de 4 mai 2018, Forumul Justiției digitale al Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare a fost lansat la Amsterdam. Concluziile privind dezvoltarea Forumului au fost: - organizarea unei întâlniri anuale, care va avea un scop concret; - organizarea de

discuții în grupuri mici, în cadrul sau în afara întâlnirii anuale; - schimbul de bune practici și derularea de activități în calitate de grup consultativ, furnizarea de recomandări și exprimarea percepțiilor utilizatorilor; - stabilirea valorilor comune, precum ghiduri, proprietate asupra datelor, recomandări; - identificare unor parteneri; - promovarea formării judecătorilor; - promovarea justiției digitale; - implicarea judecătorilor în dezvoltarea IT; - soluționarea on-line a litigiilor (Online Dispute Resolution); - cunoașterea justiției digitale; - crearea unor grupuri de specialiști

Lucrările Adunării Generale au continuat sub forma unei sesiuni plenare, în cadrul căreia președintele instanței din Coimbra a susținut o prezentare privind punctele forte și oportunitățile procesului de reformă din Portugalia, precum și în două sesiuni de grupuri de lucru privind crearea și gestionarea schimbării.

Prima sesiune a constat în organizarea a 8 grupuri de lucru în cadrul cărora s-au purtat discuții privind crearea și asumarea schimbării pozitive, consolidarea poziției și rolului consiliilor judiciare, cultura judiciară, aspecte practice privind modalitatea în care consiliile judiciare pot contribui la îmbunătățirea calității sistemelor justiției civile și penale.

Discuțiile în cadrul grupurilor de lucru au fost urmate de prezentarea concluziilor în cadrul unei sesiuni plenare, în vederea definirii contribuțiilor pentru Declarația Adunării Generale de la Lisabona pe tema asumării unei schimbări pozitive.

Conducerea lucrărilor grupului de lucru nr. 6 și prezentarea concluziilor în cadrul sesiunii plenare au fost realizate de reprezentantul Consiliului Superior al Magistraturii din România, doamna judecător Andrea Annamaria Chiș.

Cea de-a doua sesiune în grupuri de lucru a constat în participarea la discuții privind planurile naționale de dezvoltare elaborate de o parte dintre consiliile judiciare, fiind prezentate planuri naționale de dezvoltare de către consiliile judiciare din mai multe state.

Ziua a treia a Adunării Generale a fost dedicată unui eveniment care să faciliteze schimbul de bune practici între membrii Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare.

Astfel, au fost organizate standuri de prezentare a unor proiecte, precum și distribuite materiale informative de către consiliile judiciare din mai multe state.

Lucrările au continuat cu adoptarea recomandărilor proiectelor implementate în perioada 2017-2018, prezentarea raportului proiectului privind soluționarea alternativă a litigiilor (*ADR - Alternative Dispute Resolution*), implementat de Institutul de Drept European în parteneriat cu Rețeaua Europeană a Consiliilor Judiciare, aprobarea planului de lucru al Rețelei pentru perioada 2018-2019, precum și adoptarea textului Declarației Adunării Generale de la Lisabona pe tema asumării unei schimbări pozitive.

Urmare a deciziilor luate în cadrul Adunării Generale de la Lisabona, în vederea pregătirii implementării planului de activitate al Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare pentru perioada 2018-2019, în cadrul întâlnirii Comitetului Executiv din data de 9 iulie 2018 s-au decis următoarele:

- au fost desemnați coordonatorii proiectelor ce vor fi implementate în perioada 2018-2019, **Consiliul Superior al Magistraturii din România fiind desemnat coordonator**, alături de Belgia și Croația, **pentru Proiectul nr. 2 - Încrederea publică și imaginea justiției;**

- a fost deschisă înregistrarea consiliilor în cadrul primelor 2 proiecte *Independență, responsabilitate și calitatea sistemelor judiciare*, precum și *Încrederea publică și imaginea justiției*, termenul de înregistrare on-line fiind data de 07 septembrie 2018, pentru fiecare proiect putând fi înregistrați maxim 2 reprezentanți din partea fiecărui membru/observator;

- întâlnirea comună a echipelor aferente proiectelor nr. 1 și nr. 2 va avea loc în perioada 17-18 septembrie 2018, la București;

- au fost modificate regulile de rambursare: în anul 2018 nu se vor mai rambursa cheltuieli de cazare ci doar costurile aferente transportului (pentru un singur reprezentant), în limita a 300 de euro, sumă care include transferul de la/către aeroport cu mijloacele de transport în comun și doar excepțional în regim taxi; membrii care organizează întâlniri li se vor rambursa cheltuielile de masa, în limita a 30 de euro de persoană.

Astfel, activitățile în cadrul proiectelor Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare care vor fi implementate în perioada 2018-2019 se vor desfășura după cum urmează:

Proiectul nr. 1 - Independența, responsabilitatea și calitatea sistemelor judiciare:

- coordonatori: reprezentanții consiliilor judiciare din Lituania, Belgia, Olanda, Anglia și Țara Galilor (în ceea ce privește suportul tehnic privind efectuarea sondajului privind judecătorii profesioniști);
- activități: prima întâlnire 17-18 septembrie 2018 (București).

Proiectul nr. 2 - Încrederea publică și imaginea justiției:

- coordonatori: reprezentanții consiliilor judiciare din Belgia, Croația și România
- activități: prima întâlnire 17-18 septembrie 2018 (București).

Proiectul nr. 3 - Promovarea justiției digitale:

- coordonatori: reprezentanții consiliilor judiciare din Portugalia și Scoția
- activități: continuarea dezvoltării Forumului Digital Justice (martie 2019)

Proiectul nr. 4 - Promovarea accesului la instanțe echitabile și imparțiale

- coordonatori: reprezentanții consiliilor judiciare din Portugalia și Scoția
- activități: workshop în domeniul selecției și numirii judecătorilor, care se va desfășura în a doua jumătate a lunii octombrie 2018.

Proiectul nr. 5 - Îmbunătățirea cunoștințelor reciproce și înțelegerea sistemelor judiciare:

- coordonatori: reprezentanții consiliilor judiciare din Belgia și Spania
- activități: seminar dedicat personalului consiliilor judiciare, care se va desfășura în prima jumătate a lunii octombrie 2018.

Se reține că prin Hotărârile nr. 790/14.09.2017 și nr. 973/28.09.2017 ale Plenului Consiliului Superior al Magistraturii a fost aprobată reprezentarea Consiliului Superior al Magistraturii în cadrul echipelor de proiecte ale Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare și au fost desemnați doamna judecător Andrea Annamaria Chiș și domnul procuror Nicolae Andrei Solomon, membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, pentru a participa la activitățile Proiectului nr. 1, respectiv doamna

judecător Andrea Annamaria Chiș și doamna procuror Tatiana Toader, membri ai Consiliului Superior al Magistraturii pentru a participa la activitățile Proiectului nr. 2.

Plenul mai reține că în ședința din data de 03 septembrie 2018 a Comisiei nr. 3 - "Relații internaționale și programe" din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, a fost luată în discuție necesitatea desemnării membrilor Consiliului Superior al Magistraturii din România care urmează să participe la activitățile echipelor din cadrul proiectelor Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare, care vor avea loc în perioada 2018-2019.

Pentru aceste considerente, în temeiul dispozițiilor art. 35 lit. f) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, raportate la prevederile Regulamentului privind drepturile și obligațiile persoanelor trimise în misiune temporară în străinătate de către Consiliul Superior al Magistraturii, Inspectia Judiciară, Institutul Național al Magistraturii și Școala Națională de Grefieri, precum și pentru stabilirea procedurii de aprobare a acestor misiuni, aprobat prin Hotărârea nr. 335/2014 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, prin vot direct și secret, cu unanimitatea sau după caz majoritatea voturilor valabil exprimate ale membrilor prezenți;

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE

Art.1 – Ia act de conținutul Raportului nr. 1/13531/2018 privind participarea delegației Consiliului Superior al Magistraturii la Adunarea Generală a Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare, desfășurată la Lisabona, în perioada 30 mai 2018- 01 iunie 2018.

Art.2 – Avizează favorabil traducerea în regim normal a celor 3 rapoarte aferente proiectelor Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare, derulate în perioada 2017-2018 (majoritate: 14 voturi DA, 1 vot NU, 2 voturi nule)

Art.3 – Desemnează pentru Proiectul nr. 1 - „Independența, responsabilitatea și calitatea sistemelor judiciare” (continuare) pe:

- domnul judecător **MIHAI BOGDAN MATEESCU**, membru al Consiliului Superior al Magistraturii, pentru prima întâlnire a grupului de lucru. (majoritate: 14 voturi DA, 3 voturi NU)

- domnul procuror **NICOLAE ANDREI SOLOMON**, membru al Consiliului Superior al Magistraturii. (majoritate: 14 voturi DA, 3 voturi NU)

Art.4 – Desemnează pentru Proiectul nr. 2 - „Încrederea publică și imaginea justiției” (continuare) pe:

- doamna judecător **ANDREA ANNAMARIA CHIȘ**, membru al Consiliului Superior al Magistraturii, în calitate de coordonator al acestui proiect. (majoritate: 13 voturi DA, 4 voturi NU)

- doamna procuror **TATIANA TOADER**, membru al Consiliului Superior al Magistraturii. (majoritate: 14 voturi DA, 3 voturi NU)

Art.5 – Desemnează pentru Proiectul nr. 3 - „Promovarea justiției digitale” (continuare) pe domnul judecător **MIHAI ANDREI BALAN**, membru al Consiliului Superior al Magistraturii. (majoritate: 14 voturi DA, 3 voturi NU)

Art.6 – Desemnează pentru Proiectul nr. 4 - „Promovarea accesului la instanțe echitabile și imparțiale” pe domnul judecător **MIHAI ANDREI BALAN**, membru al Consiliului Superior al Magistraturii. (majoritate: 13 voturi DA, 3 voturi NU, 1 vot nul)

Art.7 – Pentru Proiectul nr. 5 - „Îmbunătățirea cunoștințelor reciproce și înțelegerea sistemelor judiciare”, personalul din cadrul aparatului tehnic al Consiliului Superior al Magistraturii va fi desemnat ulterior, în apropierea datei de desfășurare a seminarului dedicat personalului consiliilor judiciare. (unanimitate)

Art.8 – Prezenta Hotărâre nr. 881 din 07 septembrie 2018 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Direcției afaceri europene, relații internaționale și programe, pentru a fi pusă în aplicare, conform legii.

Data în București, la data de 07 septembrie 2018

Președinte,
Judecător **Simona Camelia MARCU**

